

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 26. februara 2024. godine
Ref. br.: RK 2368/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI203/22

Podnosilac

Edon Murseli

**Ocena ustavnosti Presude Vrhovnog suda
[Pml. br.344/2022] od 26. septembra 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Edon Murseli (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) kojeg zastupa Xhevahire Kloppner, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude Vrhovnog suda [Pml. br.344/2022] od 26. septembra 2022. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda [Pml. br.344/2022], kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih osnovnih prava koja su zagantovana članovima 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 54 [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o Ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113 (1) i (7) [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članu 22. (Procesuiranje podnesaka) i članu 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) kao i pravilu 25 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).
5. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe navedene Uredbe, kojom je ukinut Pravilnik o radu Ustavnog suda br. 01/2018. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78 (Prelazne odredbe) Pravilnika o radu br. 01/2023, izuzetno će se i dalje primenjivati pojedine odredbe Pravilnika o radu br. 01/2018 u slučajevima registrovanim u Sudu pred ukidanje, samo ako i u meri u kojoj su povoljniji za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 19. decembra 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 30. decembra 2022. godine Predsednica Suda je odlukom GJR. br. KI203/22 imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi).
8. Dana 24. januara 2023. godine, podnosilac zahteva je obavešten u vezi sa registracijom zahteva i jedna kopija zahteva je poslata i Vrhovnom sudu.
9. Dana 29. januara 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 24. decembra 2020. godine, Osnovni sud u Gnjilanu – Odeljenje za teška krivična dela (u daljem tekstu: Osnovni sud) je u Presudi [PKR. br.106/2019] odlučio da su podnosilac zahteva i lice A.M., krivi **a**) jer su sa čvrstim predmetima i sa namerom (*mens rea*) pokušali da liše života oštećenog A.K.; **b**) u saizvršilaštvu su kao suizvršiooci počinili dva krivična dela ubistvo u pokušaju iz člana 172 u vezi sa članom 28 i 31 Zakonika br. 06/L-074 o Krivičnom zakoniku Republike Kosova (SL, br. 2, 14. januar

2019. godine) (u daljem tekstu: KZRK). **c)** Optuženi Edon Murseli (podnosilac zahteva) – je kriv – zato što je počinio krivično delo neovlašćeno posedovanje, kontrola ili držanje oružja iz člana 366 stav 1. KZRK-a.

11. Osnovni sud je podnosiocu zahteva izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dve (2) godine i osam (8) meseci, koju mora da počne da izdržava u roku od petnaest (15) dana, počev od narednog dana od dana prijema ove pravosnažne presude, a pod pretnjom nasilnog izvršenja kao i novčanom kaznom u iznosu od šest stotina (600) evra, koju moram da plati u tri jednake rate od po 200 evra, u roku od tri meseca, počev od dana nakon prijema ove pravosnažne presude, a pod pretnjom nasilnog izvršenja, međutim, u smislu člana 43. stav 3. Zakonika o krivičnom postupku ako eventualno optuženi - podnosilac zahteva ne može ili ne želi da plati kaznu onda se ista ZAMENJUJE sa kaznom zatvora u trajanju od trideset (30) dana, a koja mora da počne da izdržava u roku od 15 dana počev od narednog dana od dana prijema poziva od strane suda a pod pretnjom nasilnog izvršenja.
12. Branilac podnosioca zahteva je podneo žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kao i u vezi sa odlukom o krivičnoj sankciji, sa predlogom da Apelacioni sud usvoji žalbu kao osnovanu, da osporenu presudu preinači tako što će krivično delo klasifikovati kao laku telesnu povredu a prema odredbama člana 185. stav 1. Tačka 1.1 KZRK-as, a koja bi se kvalifikacija odrazila i na izricanje blaže kazne i da se kazna podnosiocu zahteva preinači u uslovnu kaznu u skladu sa članovima 48. i 49. KZRK-a ili da se ovaj krivično-pravni predmet vrati na ponovno suđenje.
13. Dana 27. aprila 2021. godine, Apelacioni sud je u Rešenju [PAKR. br.142/21] usvojio žalbu podnosioca zahteva i po službenoj dužnosti je poništio Presudu Osnovnog suda [PKR. br.106/2019] od 24. decembra 2020. godine i predmet je vratio istom sudu na ponovno suđenje.
14. Apelacioni sud je obrazložio: **(i)** po oceni Apelacionog suda, stoje žalbeni zahtevi u vezi sa bitnim povredama odredaba krivičnog postupka, kao i postupajući i po službenoj dužnosti, ožalbenu presudu treba poništiti, jer je ista obuhvaćena bitnim povredama odredaba krivičnog postupka iz člana 4. st. 1 tačka 12 ZKPRK, zbog toga što presuda nije sastavljena u skladu sa odredbom iz člana 370. stav 7. u odnosu na član 365. ZKPRK-a, pošto je obrazloženje suprotno odredbi sa razlozima koji su istaknuti u obrazloženju presude, istovremeno izostaju razlozi za odlučne činjenice, dok oni koji su dati nisu u potpunosti usaglašeni sa ostalim dokazima i dokumentima u predmetu, dakle povrede koje su takođe uslovile poništenje presude; **(ii)** Apelacioni sud ocenjuje da iz sadržine presude proizilazi da nije izvršena pravična ocena iskaza svedoka, da isti nisu u potpunosti ocenjeni u kontekstu dinamike okolnosti slučaja i koje ne pružaju jasne i konkretne zaključke o inkriminišućim radnjama optuženih; **(iii)** obaveza suda iz člana 361. st. 2 KPPRK-a, je da se proceni svaki dokaz jedan po jedan i u odnosu na druge dokaze, i da se na osnovu takve ocene zaključi da li su konkretne činjenice dokazane, a zatim da se donese pravičan zaključak o dokazivosti činjenica koje su relevantne za krivični predmet; **(iv)** iz gore navedenih razloga, presuda sadrži bitne povrede odredaba krivičnog postupka koje su predviđene članom 370. st. 7 ZKPRK u vezi sa članom 384 par. 1 tačka 12 KZRK, pogrešnu potvrdu činjeničnog stanja, kao i povrede krivičnog zakona koje nužno utiču na poništenje presude i vraćanje predmeta na ponovno odlučivanje.
15. Osnovni sud je 17. marta 2022. godine u novom postupku presudom [PKR. br.104/2021] odlučio da su podnosilac zahteva i lice A.M. krivi a) jer je dana 25.06.2019. godine, oko 11:00: 00 časova, ispred doma kulture u Vitini, zbog toga što je podnosilac zahteva sa oštećenim A.K. imao neki nespo razum pre tri-četiri dana, navedeni optuženi

u saizvršilaštvu sa neposrednom radnjom - namerom (dolus) unapred pripremljenim jakim i oštrim oruđem, kao što je na primer šrafčiger namerno (mens rea) pokušali da liše života sada povređenog A.K., koji je išao ulicom, a optuženi A., ga je ispred kafeterije Times, uhvatio za ruku i povukao u nameri da razjasni spor koji je isti imao sa bratom podnosiocem zahteva, optuženi A. ga je prvo udario pesnicom u lice, a zatim ubo nožem u levu stranu stomaka, dok ga je podnosilac zahteva ubo oštrim predmetom kao što je npr. nož jednom u levo rame, kako je konstatovano sudsko-medicinskim veštačenjem, gde su tada svedoci intervenisali da razdvoje lica sa kojima je oštećeni hodao, među kojima E.I., L.Z., uključujući i oštećenog L.K., i svedoka K.K. tako da je zato što su se oštećeni branili rukama i mešanja navedenih lica da bi ih razdvojili, delo ubistva ostaje nedovršeno sa teškim pravnim posledicama, dok se oštećenom A., da bi mu se hitno ukazala prva pomoć, isti se upućuje u dom zdravlja Vitini pa u Gnjlane, tako da su ovakvim krivičnim radnjama u saizvršilaštvu kao saizvršioci izvršili krivično delo ubistvo u pokušaju iz člana 172. a vezano za član 28. i 31. KZRK-a; i **b**) jer je istog dana, u vreme i na mestu kao u tački a) ove presude, dok je oštećeni L.K., zajedno sa navedenim svedocima: u tački a) ove presude među kojima je i nepoznato lice od 40-50 godina, intervenisao da razdvoje okrivljenog A.M. i podnosioca zahteva od oštećenog A.K., koji je i bio povređen od istih, a koji mu je bio brat od strica, okrivljeni su sa namerom (dolus) i to okrivljeni A.M. su čvrstim oštim predmetom snažno udara po nosu sa desne strane, uzrokujući razderotinu praćenu krvarenjem i otokom nosa, dok je iza leve slepoočne regije glave podnosilac zahteva oštrim alatom (tupim) kao što je na primer šrafčiger uzrokuje razderotine praćene krvarenjem, a kojem je nakon toga ukazana prva pomoć u Domu zdravlja u Vitini, rane koje se po sudsko-medicinskom veštačenju na osnovu lekarskog izveštaja Doma zdravlja u Vitini od 25.06.2019. godine tretiraju kao lake telesne povrede sa privremenim zdravstvenim posledicama, tako da su ovim krivičnim radnjama u saizvršilaštvu kao saizvršioci izvršili su krivično delo lake telesne povrede iz člana 185 stav 2 u vezi sa stavom 1 tačka 1.4 kao i članom 31 KZRK-a.

16. Osnovni sud je podnosiocu zahteva izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne (1) godine i deset (10) meseci, koju mora da počne da izdržava u roku od petnaest (15) dana, počev od dana prijema ove pravosnažne presude, pod pretnjom nasilnog izvršenja kao i novčanu kaznu u iznosu od šeststo (600) evra, koju mora da plati u tri jednake rate po 200 evra, u trajanju od tri meseca, počev od narednog dana od dana usvajanja ove pravosnažne presude, a pod pretnjom nasilnog izvršenja, međutim, u smislu člana 43. stav 3. KZRK-a ako eventualno optuženi - podnosilac zahteva ne može ili ne želi da plati novčanu kaznu onda se ista ZAMENJUJE kaznom zatvora u trajanju od trideset (30) dana, koje mora da počne da izdržava u roku od 15 dana od dana prihvatanja poziva suda pod pretnjom nasilnog izvršenja. II. Predmetnim optuženima je takođe obračunato vreme provedeno u pritvoru i to svakom posebno u smislu člana 79. stav 1. KZRK-a u jedinstvenim kaznama zatvora (počev od dana 26.06.2019. do 25.07.2019. godine).
17. Branilac podnosioca zahteva je podneo žalbu pred Apelacionim sudom u kojoj navodi bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povredu krivičnog zakona, netačno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i odluke o kazni, sa predlogom: da se osporena presuda preinači i da se optuženi oslobodi optužbi ili da se ista poništi a da se predmet vrati na ponovno odlučivanje.
18. Osnovno tužilaštvo je izjavilo žalbu u vezi sa odlukom o kazni, sa predlogom da se osporena presuda preinači, tako da se optuženima izreknu oštrije kazne zatvora od onih koje su izrečene od strane prvostepenog suda.
19. Dana 24. juna 2022. godine, Apelacioni sud je u Presudi [PAKR. br.221/2022] odbio kao neosnovane žalbe Osnovnog tužilaštva i podnosioca zahteva gde je i potvrdio presudu Osnovnog suda [PKR. br.104/2021] od 17. marta 2022. godine.

20. Apelacioni sud je istakao da predmetni žalbeni zahtevi nisu osnovani, jer osporena presuda nije obuhvaćena bitnim povredama odredbi krivičnog postupka iz člana 384. par. 1 tačka 10. i 12. ZKPRK, kako se to i tvrdi u žalbi, takođe, istom, dakle osporenom presudom nije prekoračena optužnica kao i da je sud u celini odlučio o predmetu optužbe, pri čemu se za okrivljenog A.M. podnosioca zahteva, smatra da se ne radi o dva krivična dela ubistvo u pokušaju, kako mu se optužnicom stavlja na teret, već se radi samo o krivičnom delu ubistvo u pokušaju i krivičnom delu laka telesna povreda, za koje je, u vezi s tim izneo svoje razloge, što znači da se o predmetu optužbe opredelio u celini.
21. Protiv presuda nižestepenih sudova, branilac podnosioca zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti, u kojem je naveo bitne povrede odredaba krivičnog postupka, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji ka osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti, da pobijane presude ukine kao i da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.
22. Branilac podnosioca zahteva je istakao da je presuda prvostepenog suda doneta uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 384. stav 1. tačka 12. ZKPRK, jer je presuda nerazumljiva a i protivrečna je obrazloženju koje je dato u vezi sa odlučujućim činjenicama. Pored toga, jednostrano su ocenjeni i ocenjivani dokazi i odobrenja prvostepenog suda, a posebno u odnosu na činjenicu da je krivično delo učinjeno u saizvršilaštvu od strane osuđenih, čime je i došlo do povrede krivičnog zakona. Branilac podnosioca zahteva je istakao činjenicu da za postojanje saizvršilaštva mora biti ispunjen subjektivni element, odnosno da postoji zajednička odluka izvršilaca, što u konkretnom slučaju nije postojalo jer nije bilo navodi da je došlo do prethodnog dogovora za izvršenje krivičnog dela već da je prilikom izvršenja krivičnog dela došlo do izražaja. U ovom konkretnom slučaju nije ispunjen nijedan od zakonskih uslova predviđenih zakonom, a posebno subjektivni element, jer nije postojala zajednička volja da se oštećenom nanese posledice, već je sukob nastao tu na licu mesta.
23. Kancelarija Glavnog Državnog tužioca Kosova je predložila da se zahtev za zaštitu zakonitosti odbije kao neosnovan.
24. Dana 26. septembra 2022. godine, Vrhovni sud je u Presudi [Pml. br.344/2022] odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva koji je bio podnet protiv presude Osnovnog suda [PKR. br.104/2021] od 17. marta 2022. godine i Presude Apelacionog suda [PAKR. br.221/2022] od 24. juna 2022. godine.

Navodi podnosioca zahteva

25. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena osnovna prava koja su zagarantovana članovima 3 [Jednakost pred zakonom] 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 54 [Sudska zaštita prava] Ustava u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
26. Podnosilac zahteva navodi da je povređeno načelo Jednakosti pred zakonom zato što: *“Strana Edon Murseli nije bila ravnopravna tokom sudskog postupka, gde ni državni tužilac, ni sudija nisu izneli nikakve dokaze za zločin koji je navodno on počinio, kako je pomenuto u toku sudskog postupka Šrafčiger (Šrafčiger i metalni boks). I sami svedoci kažu: u Policiji da nije imao ništa u rukama, Tužilaštvo kaže da je imao šrafčiger, a sa druge strane Sud kaže da je imao metalni boks. Ovaj član garantuje da svaka strana ima jednak tretman pred zakonom. Edon Murseli je za tako nešto uskraćen, gde se njegov svedoka uzima pod zakletvom od strane Sudije, dok svedoci, oštećene strane lažu, menjaju iskaze koliko god žele, a sudija im poklanja veru. Ova optužnica, ova presuda su u suprotnosti sa zakonom, kažnjen je nevin čovek, postoji povreda člana 3. Ustava Republike Kosovo.”*

27. Podnosilac zahteva tvrdi povredu načela Jednakosti pred zakonom u odnosu na oštećenu stranu – svedoke jer: *“Činjenično stanje se nikada nije promenilo, nikada nije dokazano ni jednim materijalnim dokazom da li je Edon imao čvrsto, vruće, meko oružje, i kakvo je to oružje bilo, za nas ostaje nepouzdana priča o duhovima svedoka, ali svedoci su menjali svoje iskaze kako su želeli, gde im je Sud svaki put poklonio veru.”*
28. Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi i istraga i tužilaštvo u Gnjilanu prekršili član 31. Ustava jer nisu obezbeđeni materijalni dokazi za koje je podnosilac zahteva bio optužen i osuđen.
29. Što se tiče krivične odgovornosti, podnosilac zahteva navodi da: *“Edon Murseli se tokom celog postupka izjašnjavao da nije kriv, da nije počinio krivično delo i da kod sebe nije imao nikakvo „hladno oružje“, čak ni boks. Da bi se delo kvalifikovalo, nedostaje subjektivni element, namera, umišljaj, dakle, glavni element nije ispunjen, ovo činjenično stanje nije cenjeno od strane institucija Kosova, tužilaštva, sudova na svim nivoima.”*
30. Podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP-a, jer redovni sudovi nisu cenili dokaze i u nedostatku istih on je trebao da bude oslobođen od optužbi. S tim u vezi, podnosilac zahteva dodaje da: *“ovom optužnicom i ovom presudom koja nije zasnovana na dokazima [podnosiocu zahteva] je ugašena i zadnja nada u životu da može da radi u državnim organima Kosova.”*
31. Podnosilac zahteva dalje navodi: *“Ističemo da je ovaj slučaj vođen dva puta, jednom je poništen i drugi put je presuda Osnovnog suda u Gnjilanu potvrđena od strane Apelacionog suda. Sa druge strane, Vrhovni sud nije našao, prema njemu, povredu zakonitosti i potvrđuje presudu žalbenog i Osnovnog suda u Gnjilanu, osuđujuće presude.”*
32. Što se tiče navodnih pravnih i činjeničnih grešaka redovnih sudova, podnosilac zahteva naglašava: *“Sudovi svih nivoa za ovaj konkretni slučaj, kao i Državno tužilaštvo, pogrešno su tumačili zakon, odnosno pravne norme, iz razloga što krivično delo kvalifikuju po svojoj zamisli, bez ikakvih materijalnih dokaza, gde je tokom celog sudskog procesa stranka Edon Murseli naglašavao damu nije bila namera da ubije ili povredi žrtvu, kao i da on nije imao nikakav čvrsti predmet sa sobom. Bila je tuča i uveče se ne vidi ko je koga udario i ne zna se ko šta imao u rukama. Državni tužilac i Sud hteli su dokazima da dokažu da je Edon Murseli izvršilac krivičnog dela, za ovo nemamo nigde ni jedan dokaz o tome da je Edon hteo da se ovaj slučaj desi, ili da je hteo nekoga da ubije, pročitajte presude svih sudova koje ćemo priložiti predmetu. Dakle, smatramo da je pogrešno protumačen zakon, pravna norma, u kom slučaju je izvršena pogrešna kvalifikacija krivičnog dela, za ove greške imamo nevino lice koje je osuđeno, gde je samim tim povređen i član 53. Ustava Republike Kosova.”*
33. Podnosilac zahteva navodi i povredu člana 54 Ustava, zato što: *“Strani kojoj se sudilo, Edonu Murseliju je uskraćeno ustavno pravo iz člana 54 zbog toga to sve sudske instance i svi nivoi sudova nisu hteli da vide i cene činjenično stanje kakvo je bilo, već preko svedoka koji menjaju iskaze na svakom zasedanju a kojima sud daje veru, stranka je kažnjena pogrešnim tumačenjem iako njegova odbrana sve vreme ističe ovu zakonsku povredu i kroz žalbe Apelacionom i Vrhovnom sudu traži da se ta povreda zakona otkloni.”*

34. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da utvrdi da je došlo do povrede člana 31 Ustava od strane tužilaštva i redovnih sudova uz tvrdnju da nisu obezbeđeni materijalni dokazi na osnovu kojih je podnosilac zahteva bio optužen i osuđen.

Relevantne Ustavni i Zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.”

Član 54

[Sudska zaštita prava]

“Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.”

Član 53

[Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava]

“Osnovna prava i slobode zagwarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.”

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6

(Pravo na pravično suđenje)

“1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.”

ZAKONIK BR. 06/L-074 O KRIVIČNOM ZAKONIKU REPUBLIKE KOSOVO (objavljen u Službenom listu Republike Kosova dana 14. januara 2019. godine)

Član 28 Pokušaj

“1. Ko svjesno preduzme radnje za izvršenje krivičnog dela, ali delo ne bude dovršeno ili ne budu ispunjeni svi elementi krivičnog dela, smatraće se da je on ili ona pokušao da izvrši krivično delo.

2. Kazniće se pokušaj izvršenja krivičnog dela za koje je zaprećena kazna zatvora u trajanju od tri ili više godine. Pokušaj izvršenja drugog krivičnog dela kazniće se samo ako je to izričito propisano zakonom.

3. Izvršilac koji pokuša da izvrši krivično delo kazniće se kao da je krivično delo izvršeno, ali se kazna može ublažiti.”

Član 31 **Saizvršilaštvo**

“Kad dva ili više lica zajednički izvrše krivično delo učestvujući u izvršenju krivičnog dela ili bitno doprinoseći njegovom izvršenju na neki drugi način, svako od njih je odgovoran i biće kažnjen kaznom propisanom za to krivično delo.”

Član 79 **Uračunavanje pritvora i prethodne kazne**

“1. Vreme provedeno u pritvoru, kućnom pritvoru, kao i vreme u svakom drugom lišavanju slobode koje se odnosi na krivično delo, uračunava se u izrečenu kaznu zatvora, maloletnički zatvor, vaspitno-popravnu meru ili novčanu kaznu.

2. Kazna zatvora ili novčana kazna koju je osuđeni izdržao odnosno platio za prekršaj ili privredni prestup uračunava se u kaznu izrečenu za krivično delo čija obeležja sadrže i obeležja prekršaja ili privrednog prestupa.

3. Mera bezbednosti koja je izrečena za prekršaj ili privredni prestup uračunava se u dopunsku kaznu za krivično delo čija obeležja sadrže i obeležja prekršaja ili privrednog prestupa.

4. Za potrebe uračunavanja saglasno ovom članu, izjednačavaju se jedan (1) dan pritvora, jedan (1) dan lišenja slobode, jedan (1) dan zatvora i novčana kazna od dvadeset (20) evra.”

Član 172 **Ubistvo**

“Ko drugog liši života, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od najmanje pet (5) godina.”

Član 185 **Laka telesna povreda**

“1. Ko drugom nanese lake telesne povrede koje dovedu do:

1.1. privremenog oštećenja ili smanjene funkcije organa ili dela tela drugog lica;

1.2. privremeno umanjene radne sposobnost drugog lica;

1.3. privremene unakaženosti drugog lica; ili

1.4. privremenog narušavanja zdravlja drugog lica, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora u trajanju do tri (3) godine.

2. Kad je krivično delo iz stava 1. ovog člana izvršeno oružjem, opasnim oruđem ili drugim predmetom podobnim da izazove tešku telesnu povredu ili teško narušavanje zdravlja, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od šest (6) meseci do pet (5) godina.

3. Kad je krivično delo iz ovog člana izvršeno prema ranjivoj žrtvi ili je motivisano na osnovu nacionalnosti, jezika, verskog ubeđenja ili nepostojanja verskog ubeđenja, boje kože, pola, rodnog identiteta, seksualnog opredeljenja ili zbog naklonosti prema osobama koje imaju neku od prethodno navedenih zaštićenih osobina, izvršilac će se kazniti:

3.1. kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do pet (5) godina za krivično delo iz stava 2. ovog člana; ili 3.2. kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do pet (5) godina za krivično delo iz stava 2. ovog člana.

4. . Sud može da izrekne opomenu izvršiocu dela iz stavova 1. ovog člana ako je izvršilac bio sprovođen nečovečnim ili grubim ponašanjem oštećene strane.”

Član 366 Neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja

“1. Ko drži u vlasništvu, kontroliše ili poseduje oružje u suprotnosti sa važećim zakonom koji uređuju takvo oružje, kazniće se novčanom kaznom u iznosu do sedam hiljada petsto (7,500) evra ili kaznom zatvora u trajanju do pet (5) godina.

2. Ako krivično delo iz stava 1. ovog člana uključuje više od četiri (4) komada oružja, ili više od četiristo (400) metaka, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od dve (2) do deset (10) godina.

3. Oružje u vlasništvu, kontroli ili posedu, u suprotnosti sa odredbama ovog člana biće oduzeto.”

Ocena prihvatljivosti zahteva

35. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.

36. U tom pravcu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli svo ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

37. Pored toga, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume o prihvatljivosti, kako je to propisano zakonom. S tim u vezi, Sud se prvenstveno poziva

na članove 47 [Individualni zahtevi], 48 [Tačnost podneska] i 49 [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

*Član 47
(Individualni zahtevi)*

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

*Član 48
(Tačnost podneska)*

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

*Član 49
(Rokovi)*

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

38. U oceni ispunjenja kriterijuma o prihvatljivosti kako je to navedeno iznad, Sud primećuje da je podnosilac zahteva precizirao da osporava jedan akt nekog javnog organa, odnosno Presudu Vrhovnog suda [Pml. br.344/2022] od 26. septembra 2022. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva koja su dostupna na osnovu zakona. Podnosilac zahteva je takođe objasnio za koja to prava i slobode on smatra da su mu povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48 Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima koji su propisani u članu 49 Zakona.
39. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 39 [Kriterijumi prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. Pravilo 34 (2) Poslovnika o Radu propisuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmotri neki zahtev, uključujući i kriterijum da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 34 (2) propisuje:
- “Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.”*
40. Sud podseća da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i na osnovu prakse Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika o Radu. (vidi slučajeve Suda K104/21, podnositeljka zahteva Nexhmije Makolli, Rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; i vidi takođe K1175/20, podnosilac zahteva Kosovska Agencija za Privatizaciju, Rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).

41. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “*očigledno neosnovan*” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može da sadrži. S tim u vezi, bilo bi tačnije kada bi se o istima govorilo kao o “*očigledno neosnovanim navodima*”. Poslednje pomenuti se na osnovu sudske prakse ESLJP-a mogu svrstati u četiri posebne grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “*četvrtog stepena*”; (ii) navodi koje karakteriše “*jasno ili očigledno odsustvo povrede*”; (iii) “*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*” navodi; i na kraju, (iv) “*konfuzni i nejasni*” navodi (vidi, tačnije, za koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao “*očigledno neosnovan*” i specifičnosti četiri gore pomenute kategorije navoda kvalifikovanih kao “*očigledno neosnovan*”, vidi slučaj [KI04/21](#), citirano iznad, stav 27 kao i slučaj [KI175/20](#), gore citiran, stav 38).
42. U kontekstu procene prihvatljivosti zahteva, odnosno, u proceni da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom (vidi slučaj [KI04/21](#), citirano iznad, stav 28).
43. Sud primećuje da se suština ovog slučaja odnosi na kaznu koju je Osnovni sud izrekao podnosiocu zahteva i optuženom A.M., za napad oštrim i jakim predmetom na život i telo trećih lica. Osnovni sud je osudio podnosioca zahteva i druge optuženog A.M. na dve (2) godine i osam (8) meseci zatvora zbog krivičnog dela ubistvo u pokušaju u saizvršilaštvu i neovlašćenog posedovanja, kontrole ili držanja oružja. Nakon žalbe podnosioca zahteva, Apelacioni sud je vratio predmet na ponovno suđenje zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i bitnih povreda krivičnog zakona. U ponovnom postupku, Osnovni sud je podnosioca osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne (1) godine i deset (10) meseci zbog izvršenja krivičnog dela laka telesna povreda u saizvršilaštvu. Podnosilac zahteva je ponovo podneo žalbu Apelacionom sudu u kojoj navodi bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povredu krivičnog zakona, netačno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i u vezi sa odlukom o kazni, sa predlogom da se osporena presuda izmeni i da se podnosilac zahteva oslobodi optužbe ili da se poništi presuda a predmet da se vrati na ponovno odlučivanje. Apelacioni sud je odbio žalbu podnosioca kao neosnovanu, potvrdivši presudu Osnovnog suda. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu kojem je tvrdio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji zahtev za zaštitu zakonitosti kao osnovan, da se presude nižestepениh sudova ponište i da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Vrhovni sud je odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva izjavljen protiv presude Osnovnog suda i presude Apelacionog suda. Vrhovni sud je u potpunosti prihvatio zaključke dvaju nižestepениh sudova da su u radnjama osuđenog lica (podnosioca zahteva) jasno ispoljeni elementi krivičnog dela.
44. Sud podseća da podnosilac zahteva u suštini tvrdi da se zbog pogrešne ocene dokaza, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primene zakona od strane redovnih sudova svih nivoa, istome je povređeno: (i) pravo na jednakost pred zakonom; (ii) pravo na pravično i nepristrasno suđenje kao i (iii) sudska zaštita prava.
45. Sud, kao prethodno pitanje, Sud naglašava da se procena postupaka vrši u celini, odnosno da li su bili pravični ili ne, ocenjuje se uzimajući u obzir njihov razvoj u celini. (vidi slučajeve ESLJP-a, [Ankerl protiv Švajcarske](#), br. 17748/91, Presuda od 23. oktobra 1996. godine, stav 38; i [Centro Europa 7 S.r.l. i Di Stefano protiv Italije](#), br. 38433/09, Presuda od 7. juna 2012. godine, stav 197). Shodno tome, svaki nedostatak u pogledu ispravnosti procedura može se, pod određenim uslovima, ispraviti u kasnijoj fazi, ili na istom nivou (vidi slučaj ESLJP-a, [Helle protiv Finske](#), br.157/1996/776/977, Presuda

od 19. decembra 1997. godine, stav 54), ili od strane nekog višeg suda (vidi slučaj ESLJP-a *Schuler Zraggen protiv Švajcarske*, br.14518/89. Presuda od 24. juna 1993. godine, stav 52).

46. S tim u vezi, Sud ističe nalaze Vrhovnog suda: **(i)** ocenjujući tužbeni zahtev u odnosu na činjenicu da u konkretnom slučaju nisu ispunjeni elementi predmetnog krivičnog dela, a posebno elementi saučesništva, budući da osuđeni nisu imali prethodni dogovor, već da je njihova radnja realizovana na licu mesta, Vrhovni sud se pozvao na član 31 KPRK-a koji propisuje: “Kad dva ili više lica zajednički izvrše krivično delo učestvujući u izvršenju krivičnog dela ili bitno doprinoseći njegovom izvršenju na neki drugi način, svako od njih je odgovoran i biće kažnjen kaznom propisanom za to krivično delo”, **(ii)** u ovom aspektu treba imati u vidu činjenicu da su osuđeni preduzeli radnje na izvršenju krivičnog dela ubistvo u pokušaju; **(iii)** njihove radnje koje se manifestuju u konkretnom slučaju, odnosno upotrebljeno sredstvo, delovi tela na koje je izvršen napad na žrtvu i način postupanja osuđenika, onda se dolazi do zaključka kojim se manifestuje volja ili namera osuđenika da izvrše krivično delo ubistvo u pokušaju; **(iv)** osim toga, na osnovu doprinosa svakog osuđenog, kazna je izrečena i za svakog od osuđenih, budući da je u konkretnom slučaju kazna izrečena u odnosu na doprinos svakog lica u učinjenom krivičnom delu; **(v)** nepostojanje sporazuma o izvršenju krivičnog dela jedan je od faktora koji se odnosi na instituciju saučesništva, ali se saučesništvo može ostvariti i bez prethodnog dogovora, odnosno i na način da se radnje osuđenog vrše i bez dogovora, ali je važno istaći postupke svakog učesnika i da njihove akcije imaju za cilj postizanje zajedničkog cilja; **(vi)** Vrhovni sud u celini odobrava i podržava nalaze sudova dveju nižestepnih instanci.
47. Na osnovu gore navedenog, Sud ocenjuje da je Vrhovni sud razmotrio sve tvrdnje koje su bile suštinske za slučaj podnosioca zahteva jer: **(i)** je obrazložio subjektivni pojam saučesništva u krivičnom delu na osnovu relevantne odredbe krivičnog zakona; **(ii)** je objasnio da saizvršenje krivičnog dela nije definisano samo u prethodnom dogovoru izvršilaca krivičnog dela, već se krivično delo u saizvršavanju može izvršiti i neposrednim radnjama njegovih učinilaca; **(iii)** na osnovu sudsko-medicinskog veštačenja obrazložio je i sredstva koja su podnosilac zahteva i drugi okrivljeni A.M. koristili u saizvršilaštvu krivičnog dela i povreda koje su njihove žrtve zadobile.
48. U vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva da je on diskriminisan u odnosu na svedoke - oštećene strane zato što su redovni sudovi dali više poverenja izjavama potonjih nego njegovim izjavama, Sud ocenjuje da je ova tvrdnja samo nominalna jer podnosilac zahteva ne podržava istu sa nekim dokazom - čak i više - kada je jasno da su redovni sudovi dali jednake mogućnosti svim stranama da svedoče u ovom krivičnom procesu, poštujući na taj način princip jednakosti oružja. Pored toga, Sud ocenjuje da redovni sudovi sude na osnovu Ustava i zakona (videti član 102.3 Ustava), dok je pitanje da li verovati iskazima svedoka oštećenih stvar diskrecionog prava redovnih sudova, za koje Sud ne uočava nikakav značajan razlog da ga dovede u pitanje ili zameni sopstvenom ocenom (vidi *mutatis mutandis*, slučaj Suda [KI107/22](#), podnosilac zahteva *Valdet Avdiu*, Rešenje o neprihvatljivosti od 18. januara 2023. godine, stav 47).
49. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva u vezi sa pogrešnom primenom krivičnog zakona i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, Sud primećuje da je Apelacioni sud vratio predmet podnosioca zahteva na ponovno suđenje jer je Osnovni sud osudio podnosioca zahteva za krivično delo ubistvo u pokušaju u saizvršilaštvu i to jedinstvenom kaznom zatvora od dve (2) godine i osam (8) meseci, dok je u ponovljenom postupku Osnovni sud osudio podnosioca zahteva na jednu (1) godinu i deset (10) meseci zatvora za krivično delo laka telesna povreda u saizvršilaštvu.

50. Na osnovu gore navedenog, Sud ocenjuje da su redovni sudovi vodili računa da se krivični proces protiv podnosioca zahteva u celini odvija u skladu sa načelom proporcionalnosti, a takođe su vodili i računa da se u skladu sa principom *reformatio in peius* položaj podnosioca zahteva kao optuženi-žalilac ne pogoršava samo zato što je ovaj iskoristio osnovno pravo na žalbu. (vidi *mutatis mutandis* slučaj Suda KI16/23 podnosilac zahteva *Gjok Gega i Bajram Sinani*, Rešenje o neprihvatljivosti od 25. maja 2023. godine, stav 70).
51. Sud ponovo naglašava da su osporene odluke redovnih sudova obrazložene i sadrže dokazane činjenice, relevantne zakonske odredbe i logičan odnos između njih. (vidi slučajeve Suda br. [KI174/21](#) podnosilac zahteva *Bashkim Maliqi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. februara 2022. godine, stav 58 i br. [KI72/12](#), podnosilac zahteva *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61, i br. [KI135/14](#), podnosilac zahteva *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 58).
52. U okolnostima ovog slučaja, Sud ističe da, podnosilac zahteva, pored navoda o povredi člana 31. Ustava, u vezi sa članom 6 EKLJP-a, kao rezultat pogrešnog tumačenja činjenica i pogrešne primene zakona, ne potkrepljuje u dovoljnoj meri niti argumentuj pred Sudom kako je ovo tumačenje primenjivog zakona od strane redovnih sudova moglo da bude „očigledno pogrešno“, što je rezultiralo „*proizvoljnim zaključcima*“ ili „*očigledno neobrazloženim*“ za podnosioca zahteva ili kako postupci pred redovnim sudovima, u celosti, možda nisu bili pravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da su redovni sudovi uzeli u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, navode podnosioca zahteva i obrazložili su jasno iste (Vidi: u tom smislu, slučajeve Suda, br. [KI174/21](#) podnosilac zahteva *Bashkim Maliqi*, citirano iznad, stav 59 i br. [KI64/20](#), podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. avgusta 2020. godine, stav 41, i [KI22/19](#), podnosilac zahteva *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. maja 2019. godine, stav 43).
53. Sud je dosledno naglašavao da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da sam Sud ne može ocenjivati činjenice koje su opredelile redovni sud da donese određenu, a ne neku drugu odluku. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud "četvrtog stepena", čime bi zanemario ograničenja koja su postavljena u njegovoj nadležnosti (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i vidi, takođe, slučajeve Suda [KI128/18](#) podnosilac *Limak Kosovo International Airport A.D. "Adem Jashari"*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. maja 2019. godine, stav 56; i [KI62/19](#) podnosilac *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. novembra 2019. godine, stav 58).
54. Sud zaključuje da su tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a, očigledno neosnovane po ustavnim osnovama, kako je to i propisano u pravilu 34 (2) Poslovnika o radu.
55. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva u vezi sa povredama članova 3 i 54 Ustava, Sud ocenjuje da ove tvrdnje neće biti predmet ocene ustavnosti zbog toga što ne otvaraju neka nova pitanja koja nisu ranije razmotrena u okviru člana 31 Ustava u kombinaciji sa članom 6 EKLJP-a. (vidi slučaj Suda br. [KI107/22](#), podnosilac zahteva *Valdet Avdiu*, citirano iznad, stav 50 i tu pomenute reference).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članovima 20 i 47 Zakona i u skladu sa pravilima 34 (2) i 48 (1) (b) Poslovnika o radu, dana 29. januara 2024, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo Rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo Rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo Rešenje stupa na snagu danom objave u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Selvetë Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

